

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಋಷಭ ಉವಾಚ

ನಾಯಂ ದೇಹೋ ದೇಹಭಾಜಾಂ ನೃಲೋಕೇ
ಕಷ್ಟಾನ್ ಕಾಮಾನರ್ಹತೇ ವಿಡ್ಭುಜಾಂ ಯೇ |
ತಪೋ ದಿವ್ಯಂ ಪುತ್ರಕಾ ಯೇನ ಸತ್ತ್ವಂ
ಶುದ್ಧೇದ್ಯಸ್ಮಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಸೌಖ್ಯಂ ತ್ವನಂತಂ || 1 ||

ಮಹತ್ಸೇವಾಂ ದ್ವಾರಮಾಹರ್ವಿಮುಕ್ತೇ -
ಸ್ತಮೋದ್ವಾರಂ ಯೋಷಿತಾಂ ಸಂಗಿಸಂಗಂ |
ಮಹಾಂತಸ್ತೇ ಸಮಚಿತ್ತಾಃ ಪ್ರಶಾಂತಾ
ವಿಮನ್ಯವಃ ಸುಹೃದಃ ಸಾಧವೋ ಯೇ || 2 ||

ಯೇ ವಾ ಮಯೀಶೇ ಕೃತಸೌಹೃದಾರ್ಥಾ
ಜನೇಷು ದೇಹಂಭರವಾರ್ತಿಕೇಷು |
ಗೃಹೇಷು ಜಾಯಾತ್ಮಜರಾತಿಮತ್ಸು
ನ ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತಾ ಯಾವದರ್ಥಾಶ್ಚ ಲೋಕೇ || 3 ||

ನೂನಂ ಪ್ರಮತ್ತಃ ಕುರುತೇ ವಿಕರ್ಮ
ಯದಿಂದ್ರಿಯಪ್ರೀತಯ ಆಪೃಣೋತಿ |
ನ ಸಾಧು ಮನ್ಯೇ ಯತ ಆತ್ಮನೋಽಯ -
ಮಸನ್ನಪಿ ಕ್ಲೇಶದ ಆಸ ದೇಹಃ || 4 ||

ಪರಾಭವಸ್ತಾವದಬೋಧಜಾತೋ

ಯಾವನ್ನ ಜಿಜ್ಞಾಸತ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವಂ |

ಯಾವತ್ಕ್ರಿಯಾಸ್ತಾವದಿದಂ ಮನೋ ವೈ

ಕರ್ಮಾತ್ಮಕಂ ಯೇನ ಶರೀರಬಂಧಃ || 5 ||

ಏವಂ ಮನಃ ಕರ್ಮವಶಂ ಪ್ರಯುಂಕ್ಷೇ

ಅವಿದ್ಯಯಾಽಽತ್ಮನ್ಯುಪಧೀಯಮಾನೇ |

ಪ್ರೀತೀರ್ನ ಯಾವನ್ಮಯಿ ವಾಸುದೇವೇ

ನ ಮುಚ್ಯತೇ ದೇಹಯೋಗೇನ ತಾವತ್ || 6 ||

ಯದಾ ನ ಪಶ್ಯತ್ಯಯಥಾ ಗುಣೇಹಾಂ

ಸ್ವಾರ್ಥೇ ಪ್ರಮತ್ತಃ ಸಹಸಾ ವಿಪಶ್ಚಿತ್ |

ಗತಸ್ಮೃತಿರ್ವಿಂದತಿ ತತ್ರ ತಾಪಾ -

ನಾಸಾದ್ಯ ಮೈಥುನ್ಯಮಗಾರಮಜ್ಞಃ || 7 ||

ಪುಂಸಃ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ಮಿಥುನೀಭಾವಮೇತಂ

ತಯೋರ್ಮಿಥೋ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಮಾಹುಃ |

ಅತೋ ಗೃಹಕ್ಷೇತ್ರಸುತಾಪ್ತವಿತ್ತೈ -

ರ್ಜನಸ್ಯ ಮೋಹೋಽಯಮಹಂ ಮಮೇತಿ || 8 ||

ಯದಾ ಮನೋಹೃದಯಗ್ರಂಥಿರಸ್ಯ

ಕರ್ಮಾನುಬದ್ಧೋ ದೃಢ ಆಶ್ಲಥೇತ |

ತದಾ ಜನಃ ಸಂಪರಿವರ್ತತೇಽಸ್ಮಾದ್

ಮುಕ್ತಃ ಪರಂ ಯಾತ್ಯತಿಹಾಯ ಹೇತುಂ || 9 ||

ಹಂಸೇ ಗುರೌ ಮಯಿ ಭಕ್ತ್ಯಾನುವೃತ್ತ್ಯಾ

ವಿತ್ಯಷ್ಟಯಾ ದ್ವಂದ್ವತಿತಿಕ್ಷಯಾ ಚ |

ಸರ್ವತ್ರ ಜಂತೋರ್ವ್ಯಸನಾವಗತ್ಯಾ

ಜಿಜ್ಞಾಸಯಾ ತಪಸೇಹಾನಿವೃತ್ತ್ಯಾ || 10 ||

ಮತ್ಕರ್ಮಭಿರ್ಮತ್ಕಥಯಾ ಚ ನಿತ್ಯಂ
 ಮದ್ದೇವಸಂಗಾದ್ ಗುಣಕೀರ್ತನಾನ್ನೇ |
 ನಿರ್ವೈರಸಾಮ್ಯೋಪಶಮೇನ ಪುತ್ರಾ
 ಜಿಹಾಸಯಾ ದೇಹಗೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧೇಃ || 11 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯೋಗೇನ ವಿವಿಕ್ತಸೇವಯಾ
 ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಾಭಿಜಯೇನ ಸದ್ಭ್ಯಕ್ |
 ಸಚ್ಚಿದ್ಧಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ಶಶ್ವ -
 ದಸಂಪ್ರಮಾದೇನ ಯಮೇನ ವಾಚಾಂ || 12 ||

ಸರ್ವತ್ರ ಮದ್ಭಾವವಿಚಕ್ಷಣೇನ
 ಜ್ಞಾನೇನ ವಿಜ್ಞಾನವಿರಾಜಿತೇನ |
 ಯೋಗೇನ ಧೃತ್ಯುತ್ಸಾಹಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತೋ
 ಲಿಂಗಂ ವ್ಯಪೋಹೇತ್ಕುಶಲೋಽಹಮಾಖ್ಯಂ || 13 ||

ಕರ್ಮಾಶಯಂ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಬಂಧ -
 ಮವಿದ್ಯಯಾಽಽಸಾದಿತಮಪ್ರಮತ್ತಃ |
 ಅನೇನ ಯೋಗೇನ ಯಥೋಪದೇಶಂ
 ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯಪೋಹ್ಯೋಪರಮೇತ ಯೋಗಾತ್ || 14 ||

ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಶಿಷ್ಯಾಂಶ್ಚ ನೃಪೋ ಗುರುವಾ
 ಮಲ್ಲೋಕಕಾಮೋ ಮದನುಗ್ರಹಾರ್ಥಃ |
 ಇತ್ಥಂ ವಿಮನ್ಯುರನುಶಿಷ್ಯಾದತಜ್ಞಾನ್
 ನ ಯೋಜಯೇತ್ಕರ್ಮಸು ಕರ್ಮಮೂಢಾನ್ |
 ಕಂ ಯೋಜಯನ್ಮನುಜೋಽರ್ಥಂ ಲಭೇತ
 ನಿಪಾತಯನ್ನಷ್ಟದೃಶಂ ಹಿ ಗರ್ತೇ || 15 ||

ಲೋಕಃ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೇಯಸಿ ನಷ್ಟದೃಷ್ಟಿ -
 ಯೋಽರ್ಥಾನ್ ಸಮೀಹೇತ ನಿಕಾಮಕಾಮಃ |

ಅನ್ಯೋನ್ಯವೈರಃ ಸುಖಲೇಶಹೇತೋ -

ರನಂತದುಃಖಂ ಚ ನ ವೇದ ಮೂಢಃ || 16 ||

ಕಸ್ತಂ ಸ್ವಯಂ ತದಭಿಜ್ಞೋ ವಿಪಶ್ಚಿದ್

ಅವಿದ್ಯಾಯಾಮಂತರೇ ವರ್ತಮಾನಂ |

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುನಸ್ತಂ ಸಘೃಣಃ ಕುಬುದ್ಧಿಂ

ಪ್ರಯೋಜಯೇದುತ್ಪಥಗಂ ಯಥಾಂಧಂ || 17 ||

ಗುರುರ್ನ ಸ ಸ್ಯಾತ್ಸ್ವಜನೋ ನ ಸ ಸ್ಯಾತ್

ಪಿತಾ ನ ಸ ಸ್ಯಾಜ್ಜನನೀ ನ ಸಾ ಸ್ಯಾತ್ |

ದೈವಂ ನ ತತ್ಸ್ಯಾನ್ನ ಪತಿಶ್ಚ ಸ ಸ್ಯಾ -

ನ್ನ ಮೋಚಯೇದ್ಯಃ ಸಮುಪೇತಮೃತ್ಯುಂ || 18 ||

ಇದಂ ಶರೀರಂ ಮಮ ದುರ್ವಿಭಾವ್ಯಂ

ಸತ್ತ್ವಂ ಹಿ ಮೇ ಹೃದಯಂ ಯತ್ರ ಧರ್ಮಃ |

ಪೃಷ್ಠೇ ಕೃತೋ ಮೇ ಯದಧರ್ಮ ಆರಾದ್

ಅತೋ ಹಿ ಮಾಮೃಷಭಂ ಪ್ರಾಹುರಾರ್ಯಾಃ || 19 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಭವಂತೋ ಹೃದಯೇನ ಜಾತಾಃ

ಸರ್ವೇ ಮಹೀಯಾಂಸಮಮುಂ ಸನಾಭಂ |

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭರತಂ ಭಜದ್ಧ್ವಂ

ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ತದ್ಭರಣಂ ಪ್ರಜಾನಾಂ || 20 ||

ಭೂತೇಷು ವೀರುದ್ಭ್ಯ ಉದುತ್ತಮಾ ಯೇ

ಸರೀಸೃಪಾಸ್ತೇಷು ಸಬೋಧನಿಷ್ಠಾಃ |

ತತೋ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪ್ರಮಥಾಸ್ತತೋಽಪಿ

ಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಾ ವಿಬುಧಾನುಗಾ ಯೇ || 21 ||

ದೇವಾಸುರೇಭ್ಯೋ ಮಘವತ್ಪ್ರಧಾನಾ

ದಕ್ಷಾದಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಸುತಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ |

ಭವಃ ಪರಃ ಸೋಽಥ ವಿರಿಂಚವೀರ್ಯಃ
ಸ ಮತ್ಪರೋಽಹಂ ದ್ವಿಜದೇವದೇವಃ || 22 ||

ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಸ್ತುಲಯೇ ಭೂತಮನ್ಯತ್
ಪಶ್ಯಾಮಿ ವಿಪ್ರಾಃ ಕಿಮತಃ ಪರಂ ತು |
ಯಸ್ಮಿನ್ನಭಿಃ ಪ್ರಹುತಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾಹ -
ಮಶ್ವಾಮಿ ಕಾಮಂ ನ ತಥಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೇ || 23 ||

ಧೃತಾ ತನೂರುಶತೀ ಮೇ ಪುರಾಣೀ
ಯೇನೇಹ ಸತ್ತ್ವಂ ಪರಮಂ ಪವಿತ್ರಂ |
ಶಮೋ ದಮಃ ಸತ್ಯಮನುಗ್ರಹಶ್ಚ
ತಪಸ್ತಿತಿಕ್ಷಾನ್ಯುಭವಶ್ಚ ಯತ್ರ || 24 ||

ಮತ್ತೋಽಪ್ಯನಂತಾತ್ಪರತಃ ಪರಸ್ಮಾತ್
ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಾಧಿಪತೇರ್ನ ಕಿಂಚಿತ್ |
ಯೇಷಾಂ ಕಿಮು ಸ್ಯಾದಿತರೇಣ ತೇಷಾ -
ಮಕಿಂಚನಾನಾಂ ಮಯಿ ಭಕ್ತಿಭಾಜಾಂ || 25 ||

ಸರ್ವಾಣಿ ಮದ್ಧಿಷ್ಟತಯಾ ಭವದ್ಭಿ -
ಶ್ಚರಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸುತಾ ಧ್ರುವಾಣಿ |
ಸಂಭಾವಿತವ್ಯಾನಿ ಪದೇ ಪದೇ ವೋ
ವಿವಿಕ್ತದೃಗ್ಭಿಸ್ತದುಹಾರ್ಹಣಂ ಮೇ || 26 ||

ಮನೋವಚೋದೃಕ್ಕರಣೇಹಿತಸ್ಯ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತಂ ಮೇ ಪರಿಬರ್ಹಣಂ ಹಿ |
ವಿನಾ ಪುಮಾನ್ ಯೇನ ಮಹಾವಿಮೋಹಾತ್
ಕೃತಾಂತಪಾಶಾನ್ನ ವಿಮೋಕ್ಷುಮೀಶೇತ್ || 27 ||

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ
ಏವಮನುಶಾಸ್ಯಾತ್ಮಜಾನ್ ಸ್ವಯಮನುಶಿಷ್ಟಾನಪಿ

ಲೋಕಾನುಶಾಸನಾರ್ಥಂ ಮಹಾನುಭಾವಃ ಪರಮಸುಹೃದ್ -
 ಭಗವಾನ್ಮೃಷಭಾಪದೇಶ ಉಪಶಮಶೀಲಾನಾ -
 ಮುಪರತಕರ್ಮಣಾಂ ಮಹಾಮುನೀನಾಂ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ -
 ವೈರಾಗ್ಯಲಕ್ಷಣಂ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಧರ್ಮಮುಪಶಿಕ್ಷಮಾಣಃ
 ಸ್ವತನಯಶತಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪರಮಭಾಗವತಂ
 ಭಗವಜ್ಜನಪರಾಯಣಂ ಭರತಂ ಧರಣಿಪಾಲನಾಯಾ -
 ಭಿಷಿಚ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಭವನ ಏವೋರ್ವರಿತಶರೀರಮಾತ್ರ -
 ಪರಿಗ್ರಹ ಉನ್ಮತ್ತ ಇವ ಗಗನಪರಿಧಾನಃ
 ಪ್ರಕೀರ್ಣಕೇಶ ಆತ್ಮನ್ಯಾರೋಪಿತಾಹವನೀಯೋ
 ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತಾತ್ಪ್ರ ವವ್ರಾಜ || 28 ||

ಜಠಾಂಧಮೂಕಬಧಿರಪಿಶಾಚೋನ್ಮಾದಕವದವಧೂತವೇಷೋ -
 ಽಭಿಭಾಷ್ಯಮಾಣೋಽಪಿ ಜನಾನಾಂ ಗೃಹೀತಮೌನ -
 ವ್ರತಸ್ತೂಷ್ಣೀಂ ಬಭೂವ || 29 ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ಪುರಗ್ರಾಮಾಕರಖೇಟವಾಟಖರ್ವಟಶಿಬಿರವ್ರಜಘೋಷ -
 ಸಾರ್ಥಗಿರಿವನಾಶ್ರಮಾದಿಷ್ಟನುಪಥಮವನಿಚರಾಪಸದೈಃ
 ಪರಿಭೂಯಮಾನೋ ಮಕ್ಷಿಕಾಭಿರಿವ ವನಗಜಸ್ತರ್ಜನತಾಡನಾ -
 ವಮೇಹನಷ್ಟೀವನಗ್ರಾವಶಕೃದ್ರಜಃಪ್ರಕ್ಷೇಪಪೂತಿ -
 ವಾತದುರುಕ್ತೈಸ್ತದವಿಗಣಯನ್ನೇವಾಸತ್ಸಂಸ್ಥಾನ
 ಏತಸ್ಮಿನ್ ದೇಹೋಪಲಕ್ಷಣೇ ಸದಪದೇಶ ಉಭಯಾನುಭವ -
 ಸ್ವರೂಪೇಣ ಸ್ವಮಹಿಮಾವಸ್ಥಾನೇನಾಸಮಾರೋಪಿತಾ -
 ಹಮ್ಮಮಾಭಿಮಾನತ್ವಾದವಿಖಂಡಿತಮನಾಃ ಪೃಥಿವೀಮೇಕಚರಃ
 ಪರಿಬಭ್ರಾಮ || 30 ||

ಅತಿಸುಕುಮಾರಕರಚರಣೋರಃಸ್ಥಲವಿಪುಲಬಾಹ್ವಂಸಗಲವದನಾ -
 ದ್ಯವಯವವಿನ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಕೃತಿಸುಂದರಸ್ವಭಾವಹಾಸಸುಮುಖೋ
 ನವನಲಿನದಲಾಯಮಾನಶಿಶಿರತಾರಾರುಣಾಯತನಯನರುಚಿರಃ

ಸದೃಶಸುಭಗಕಪೋಲಕರ್ಣಕಂಠನಾಸೋ ವಿಗೂಢಸ್ಮಿತವದನ -
 ಮಹೋತ್ಸವೇನ ಪುರವನಿತಾನಾಂ ಮನಸಿ ಕುಸುಮಶರಾಸನಮು -
 ಪದಧಾನಃ ಪರಾಗವಲಂಬಮಾನಕುಟಿಲಜಟಿಲಕಪಿಶಕೇಶ -
 ಭೂರಿಭಾರೋಽವಧೂತಮಲಿನನಿಜಶರೀರೇಣ ಗ್ರಹಗೃಹೀತ
 ಇವಾದೃಶ್ಯತ || 31 ||

ಯರ್ಹಿ ವಾವ ಸ ಭಗವಾನ್ ಲೋಕಮಿಮಂ ಯೋಗಸ್ಯಾದ್ಧಾ
 ಪ್ರತೀಪಮಿವಾಚಕ್ಷಾಣಸ್ತತ್ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮ ಬೀಭತ್ಸಿತಮಿತಿ
 ವ್ರತಮಾಜಗರಮಾಸ್ಥಿತಃ ಶಯಾನ ಏವಾಶ್ನಾತಿ ಪಿಬತಿ
 ಖಾದತ್ಯವಮೇಹತಿ ಹದತಿ ಸ್ಮ ಚೇಷ್ಟಮಾನ ಉಚ್ಚರಿತ
 ಆದಿಗ್ಲೋದ್ದೇಶಃ || 32 ||

ತಸ್ಯ ಹ ಯಃ ಪುರೀಷಸುರಭಿಸೌಗಂಧ್ಯವಾಯುಸ್ತಂ ದೇಶಂ
 ದಶಯೋಜನಂ ಸಮಂತಾತ್ ಸುರಭಿಂ ಚಕಾರ || 33 ||

ಏವಂ ಗೋಮೃಗಕಾಕಚರ್ಯಯಾ ವ್ರಜಂಸ್ತಿಷ್ಠನ್ನಾಸೀನಃ ಶಯಾನಃ
 ಕಾಕಮೃಗಗೋಚರಿತಃ ಪಿಬತಿ ಖಾದತ್ಯವಮೇಹತಿ ಸ್ಮ || 34 ||

ಇತಿ ನಾನಾಯೋಗಚರ್ಯಾಚರಣೋ ಭಗವಾನ್ ಕೈವಲ್ಯಪತಿರ್ಋಷ -
 ಭೋಽವಿರತಪರಮಮಹಾನಂದಾನುಭವ ಆತ್ಮನಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ
 ಭೂತಾನಾಮಾತ್ಮಭೂತೇ ಭಗವತಿ ವಾಸುದೇವ ಆತ್ಮನೋಽವ್ಯವ -
 ಧಾನಾನಂತರೋದರಭಾವೇನ ಸಿದ್ಧಸಮಸ್ತಾರ್ಥಪರಿಪೂರ್ಣೋ
 ಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯಾಣಿ ವೈಹಾಯಸಮನೋಜವಾಂತರ್ಧಾನಪರಕಾಯ -
 ಪ್ರವೇಶದೂರಗ್ರಹಣಾದೀನಿ ಯದೃಚ್ಛಯೋಪಗತಾನಿ ನಾಂಜಸಾ
 ನೃಪ ಹೃದಯೇನಾಭ್ಯನಂದತ್ || 35 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ
 ಪಂಚಮಸ್ಕಂಧೇ ಋಷಭದೇವಾನುಚರಿತೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||